

ДО 60-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПРОФЕСОРА С.В. ПИДИ

<https://doi.org/10.5281/zenodo.3566652>

7 липня 2019 року виповнилося 60 років від дня народження відомого вченого-біолога, педагога, організатора, професора, завідувачки кафедри ботаніки та зоології Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, доктора сільськогосподарських наук Світлани Василівни Пиди.

Народилася С.В. Пиди в мальовничому селі Ішків (Козівський р-н Тернопільської обл.) у сім'ї вчителів. Навчалась в Ішківській восьмирічній школі, а потім у тернопільській школі № 8. Бажання отримати вищу освіту та продовжити вчительську династію спонукали Світлану вступити до Тернопільського державного педагогічного інституту, який вона закінчила з відзнакою і здобула кваліфікацію вчителя хімії та біології. Першими вчителями в науці для С.В. Пиди були керівники її дипломної роботи — ректор інституту, професор О.Ф. Явоненко та асистентка кафедри хімії Л.М. Романішин, нині доктор педагогічних наук, професор, відома в Україні вчена-педагог.

Уся трудова діяльність Світлани Василівни (з 1982 р.) пов'язана з кафедрою ботаніки (нині — кафедра ботаніки та зоології) Тернопільського національного педагогічного університету, де вона пройшла шлях від лаборанта до професора і завідувача кафедри.

Наукові дослідження С.В. Пиди розпочала з вивчення особливостей азотного живлення бобових культур у тісній співпраці з професором Ю.П. Старченковим. Прагнучи здобути глибшу теоретичну фахову підготовку, Світлана Василівна в 1989 р. вступила до аспірантури при Національному ботанічному саду імені М.М. Гришка НАН України. Наукові дослідження

проводила під керівництвом проф. Е.А. Головка. У 1994 р. вона захистила кандидатську дисертацію на тему «Алелопатичні і симбіотичні особливості люпину при різних рівнях азотного живлення» за спеціальністю 03.00.12 — фізіологія рослин на засіданні спеціалізованої вченої ради Інституту фізіології рослин і генетики НАН України.

Результати подальших наукових досліджень С.В. Пиди наведено в рукописі докторської дисертації на тему «Фізіологія симбіозу систем *Bradyrhizobium sp.* (*Lupinus*) — *Lupinus L.*: алелопатичний аналіз», захищеної в 2007 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Уманського державного аграрного університету.

Сфера наукових інтересів Світлани Василівни охоплює широке коло проблем фізіології, біохімії та екології рослин, мікробіології, сільського господарства.

Творчий доробок С.В. Пиди становить понад 340 наукових праць, серед них 4 монографії, 7 патентів на корисну модель, понад 100 статей у фахових виданнях, 13 навчальних посібників, 2 з них із грифом МОН України, 7 методичних рекомендацій тощо. Вона є автором навчальних програм з курсів «Основи сільського господарства», «Методика польових досліджень», «Екологія сільського господарства», «Фізіологія рослин», «Мікробіологія з основами вірусології», «Живлення і продуктивність рослин» та електронних версій курсів «Фізіологія рослин» і «Мікробіологія з основами вірусології», тестових завдань для контролю знань студентів.

Світлана Василівна на високому науковому та методичному рівні проводить заняття для майбутніх учителів, є керівником курсових і магістерських робіт студентів і трьох аспірантів. Під її керівництвом захищено дві кандидатські дисертації. За вагомих внесок у підготовку педагогічних кадрів С.В. Пиду обрано академіком Академії наук вищої школи України, відзначено численними нагородами.

Понад 15 років Світлана Василівна працює викладачем тернопільського відділення Малої академії наук (МАН) України, активно впроваджує сучасні методики навчання і виховання здібних учнів, сприяє творчому та інтелектуальному розвитку майбутньої національної еліти у школі олімпійського резерву. Її вихованці неодноразово перемагали у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України, Всеукраїнському конкурсі юних раціоналізаторів та винахідників «Природа — людина — виробництво — екологія», Національному конкурсі «Intel-Еко Україна» та Міжнародному конкурсі науково-технічної творчості школярів Intel ISEF. За активну роботу з обдарованими школярами С.В. Пида відзначена знаком «Відмінник освіти України», численними нагородами МОН України та Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

Світлана Василівна дбає про підготовку наукових кадрів для України. Кращі студенти, які виконували дипломні роботи під її керівництвом або працювали над дипломними роботами на кафедрі, яку вона очолює, були скеровані на навчання до аспірантури Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України (С.П. Машковська, Т.О. Щербаківа, Н.В. Росіцька, С.А. Радіоза, Л.Л. Павленко, А.І. Бабицький, Т.І. Колодяженська), Інституту фізіології рослин та генетики НАН

України (О.М. Левчук, М.Ф. Михальський, Л.М. Михалків, Т.П. Маменко, М.П. Стахів, В.М. Мельник, Л.І. Веселовська) та Інституту мікробіології та вірусології НАН України (Н.А. Ямборко). Усі вони — кандидати біологічних наук та плідно працюють у науковій сфері.

Високі професійні якості та наукові здобутки ювіляра визнано науковою спільнотою України, оскільки С.В. Пида є членом спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій у Національному університеті біоресурсів і природокористування України та Уманському національному університеті садівництва.

Однак найвагомішим життєвим досягненням ювілярки є її велика та міцна родина: чоловік — Петро Юрійович, сини — Віктор і Василь, невістки — Юлія та Ольга, внуки — Матвійко, Софійка та Ігорчик.

Життєвий і творчий шлях Світлани Василівни — взірець відданості улюбленій справі, зразок людської гідності, добропорядності, великої душевної щедрості, оптимізму, вірності служіння науці та Україні. У свій ювілей вона, як і завжди, сповнена енергії та творчих планів і проєктів.

Сердечно вітаємо Світлану Василівну з ювілеєм, бажаємо міцного здоров'я, благополуччя, оптимізму, творчої наснаги, наукових здобутків, вірних та надійних друзів, славних учнів!

І.П. Григорюк, С.П. Машковська, М.Б. Гапоненко